

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

LÉTMINIMUM, 2004

Budapest, 2005

© KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL, 2005

Készült a Központi Statisztikai Hivatal
Életszínvonal- és emberierőforrás-statisztikai főosztályának
Háztartás-, jövedelem- és fogyasztásstatisztikai osztályán

Főosztályvezető

dr. Lakatos Judit

Főosztályvezető-helyettes

Grábics Ágnes

Közreműködött

Kunné Varga Judit

Mikesné Mencző Beatrix

Számítógépes munkák

Fazekas Gyula

Másodlagos publikálás csak a forrás megjelölésével történhet!
A kiadvány kialakítása egyedi, annak tördelési, grafikai, elrendezési és megjelenési
megoldásai a KSH tulajdonát képezik. Ezek átvétele, alkalmazása esetén
a KSH engedélyét kell kérni.

A kiadvány megrendelhető:

KSH Marketingosztály

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5–7.

Telefon: 345-6570, fax: 345-6699

E-mail: marketing.ksh@office.ksh.hu

A kiadvány megvásárolható:

KSH Statisztikai Szakkönyvesbolt

1024 Budapest, Keleti Károly u. 10.

Telefon: 212-4348

valamint a KSH megyei igazgatóságain

Információs szolgálat: 345-6789, fax: 345-6788

Internet: <http://www.ksh.hu>

Tartalom

<i>Bevezetés</i>	5
<i>Létminimum 2004</i>	7
<i>A létminimumértékek időszora</i>	9
<i>Fontosabb fogalmak</i>	10
<i>Függelék</i>	10
<i>A létminimum-számítás lépései a 2004. évi adatokon bemutatva</i>	10
1. <i>Az élelmiszer-fogyasztás normatív értékének számítási módszere</i>	10
2. <i>Az élelmiszert normatív értékben fogyasztó háztartások körének meghatározása</i>	11
3. <i>A létminimum értékösszege</i>	11
4. <i>A létminimumérték háztartástípusok szerinti megadása</i>	12
<i>A kiadványban szereplő fontosabb fogalmak</i>	13

Jelmagyarázat

- a megfigyelt statisztikai jelenség nem fordul elő

Bevezetés

A létminimum olyan értékösszeg, amely a folyamatos életvitellel kapcsolatos igen szerény – a társadalom adott fejlettségi szintjén konvencionálisan alapvetőnek minősülő – szükségletek még éppen elfogadható szintjét számszerűsíti. Két típusát különböztetjük meg, az úgynevezett *relatív*, valamint az *abszolút* létminimumot.

A *relatív minimum* számítása során a kiindulópont a vizsgált ország jövedelemeloszlása. Az egyes emberek szegénysége itt szorosan összefügg a társadalom többi tagjának jövedelmi helyzetével, anyagi jólétével. Ez adja a mérőszám¹ relatív jellegét. Az *abszolút létminimum* kiindulópontja kétféle lehet. Figyelembe vehető a lakosság teljes szükséglete, azaz meghatározásra és felértékelésre kerülhetnek mindazon termékek és szolgáltatások, mely a létminimum eléréséhez a közvélekedés elengedhetetlennek tart. A másik megközelítés az úgynevezett normatív élelmiszer-mennyiségből² indul ki, és az ehhez tartozó értékösszeg valahányszorosát tekintik létminimumnak.

A KSH által 1991 óta rendszeresen végzett és publikált létminimum-számítás alapja az élelmiszer-fogyasztás normatív értéke. Néhány módosító tényező figyelembevételével a háztartási költségvetési felvételben részt vevő azon háztartások fogyasztási adatait veszi alapul, melyek élelmiszer-fogyasztásának összege e normatívához közelít. A létminimum e normatívához hasonló forintértékben élelmiszereket fogyasztó háztartások összes személyes fogyasztási kiadásainak havi átlagos értéke.

Miután az élelmiszer-normatíva rögzített érték, az élelmiszeren kívüli értékösszegre hatással van az életszínvonal alakulása. Csökkenő életszínvonal mellett a változatlan élelmiszer-fogyasztóknak kevesebb pénzük marad egyéb szükségleteik kielégítésére, ha pedig növekszik az életszínvonal, akkor a normatíva szerint fogyasztók többet tudnak más szükségleteikre fordítani. Előbbi esetben a létminimumérték és az élelmiszer-normatíva hányados csökken, utóbbi esetben növekszik.

A kilencvenes évek első felében lezajlott változások hatására, amikor a foglalkoztatottság, és a reálkereset nagymértékben visszaesett a létminimumérték/élelmiszer-normatíva az 1989 évi 2,83-ról 2,28-ra (1996) süllyedt, majd ezt követően az életszínvonal javulását tükrözve 2004-re 3,1-re emelkedett.

---

¹ Miután a relatív jövedelmi küszöbnek nincs stabil jelentése, az arány megválasztása az egyes országokban eltérő lehet. Az EU országok szegénységi rátáinak összehasonlításánál a medián-jövedelem 60%-át tekintik hivatalos szegénységi küszöbnek.

² Az élelmiszer-normatíván alapuló számításnak elvi alapja az ún. Engel-törvény, amely kimondja, hogy az élelmiszer-fogyasztás és az egyéb kiadások között meghatározott összefüggés áll fenn. Minél magasabb életszínvonalon él egy társadalom, a teljes fogyasztás és az élelmiszer-normatíva hányadosa annál magasabb, vagyis a gazdasági fejlettség és az összfogyasztáson belül az élelmiszer-fogyasztás egymással fordított arányban áll: a lakosság gazdagabb rétegeinél az élelmiszer-fogyasztás súlya az összfogyasztáson belül mindig kisebb, mint a szegényebb népcsoportokban.

A létminimum ún. éves újraszámítással készül, az előző évi háztartási költségvetési felvétel (HKF) évközi adatainak felhasználásával. A KSH minden év II. negyedévének végén publikálja az előző évre vonatkozó létminimumértéket.

A továbbiakban részletesen is bemutatásra kerülő számítási mód előnye, hogy a háztartások méretét, a háztartás tagjainak korát és aktivitását figyelembe véve kerül megállapításra az ún. háztartás-specifikus létminimum. Így annak gyakorlati felhasználásával a különböző segélyek, juttatások adott (rendelkezésre álló) összege jóval igazságosabban osztható el, mint egyetlen küszöbérték általános alkalmazásával. Jóllehet a hazai nagy ellátórendszerek jellemzően a mindenkori öregségi nyugdíj minimumát tekintik küszöbértéknek, az utóbbi években egyre több kormányzati és non profit szervezet használja fel céljaira a KSH által publikált háztartás-specifikus létminimum adatokat is.

Létminimum 2004

Az élelmiszereket a normatívához hasonló értékben fogyasztó háztartások fogyasztási adataiból kiinduló létminimum értéke 2004-ben **egy háztartásra számolva 113 520 Ft** volt. 2003-hoz képest a létminimum 6,6%-kal, azaz az inflációhoz közelítő ütemben nőtt. A fix normatíva szerinti élelmiszer-fogyasztó háztartások többet tudtak költeni egyéb szükségleteikre, miként azt a 2004. évi létminimumérték és az élelmiszer-normatíva hányadosának előző évi 2,99-ről 3,1-re történő változása is jelzi.

Az előző évekhez hasonlóan a háztartások élelmiszerre fordított kiadásainak összkiadáson belüli aránya 2004-ben is csökkent, ezzel párhuzamosan nőtt azon kiadások aránya, melyek az átlagos fogyasztóiár-indexnél nagyobb mértékben drágultak. Ilyen volt 2004-ben a lakásfenntartási kiadás, amely az élelmiszer után a második legnagyobb tétel a háztartások kiadásai között. E kiadási tétel nem csupán értékben, hanem volumenben is növekedett.

A létminimumértékek használhatóságának előfeltétele, hogy a különböző nagyságú, típusú háztartásokra differenciáltak legyenek. A differenciálás a nemzetközi statisztikai gyakorlatnak megfelelően a *fogyasztásiegység-kulcsok*, ún. ekvivalenciaskála segítségével történik. (Az alkalmazott skálát a Függelék tartalmazza.)

A módszer lényege, hogy a háztartás első felnőtt személyét egy fogyasztási egységnek tekintve a többiek egynél kisebb egységet képviselnek, hiszen a háztartásnak számos olyan kiadása van, ami nem függ a háztartástagok számától, vagy ha van is összefüggés, az nem lineáris. A fogyasztási szükségletnek megfelelően az aktív korúaknál valamivel kisebb egységet képviselnek az idős személyek és a kisgyermek. Ilyen módon a háztartás nagysága jellemezhető a fogyasztási egységek számával.

2004-ben a létminimum *egy fogyasztási egységre* számított átlagos értéke havonta *53 307 Ft* volt. A háztartás-típusonkénti létminimumértékek a fogyasztási egységek háztartás-típusonkénti számának és az egy fogyasztási egységre számított átlagos értéknek a szorzata.

A tipikusnak tekinthető, **két aktív korú személyből és két gyermektől álló háztartás létminimumértéke $2,90 \times 53\,307\text{ Ft} = 154\,590\text{ Ft}$** -nak felelt meg, melyből 2004-ben az élelmiszer-kiadás 33,6%-ot képviselt. E háztartásokban az egy főre jutó élelmiszerkiadás 38 648 Ft volt.

Az aktív korú egyedülálló személy által alkotott háztartás 2004. évi 53 307 Ft-os létminimumértéke megegyezik az egy fogyasztási egységre jutóval, melyből az élelmiszer kiadás 27,4%-ot képviselt. Ugyanez nyugdíjas korú egyedülálló esetében 47 976 Ft-ot, illetve 26,9%-ot jelentett.

Létminimumértékek a különböző háztartástípusokban, 2004

Háztartástípus	Egy háztartásra		Egy főre		Létmini- mum/ élelmiszer arány	Fogyasz- tási egységek száma
	számított havi érték, Ft					
	összesen	ebből: élelmiszer	összesen	ebből: élelmiszer		
Aktív korúak háztartásai						
1 felnőtt	53 307	14 610	53 307	14 610	3,53	1,00
1 felnőtt 1 gyermekkel	87 957	25 977	43 978	12 988	3,27	1,65
1 felnőtt 2 gyermekkel	114 610	37 343	38 203	12 448	2,97	2,15
2 felnőtt	93 287	29 220	46 644	14 610	3,09	1,75
2 felnőtt 1 gyermekkel	127 937	40 587	42 646	13 529	3,05	2,40
2 felnőtt 2 gyermekkel	154 590	51 953	38 648	12 988	2,88	2,90
2 felnőtt 3 gyermekkel	175 913	63 320	35 183	12 664	2,69	3,30
2 felnőtt 4 gyermekkel	197 236	74 686	32 873	12 448	2,55	3,70
3 felnőtt	133 268	43 830	44 423	14 610	2,94	2,50
3 felnőtt 1 gyermekkel	167 917	55 197	41 979	13 799	2,94	3,15
3 felnőtt 2 gyermekkel	194 571	66 563	38 914	13 313	2,83	3,65
3 felnőtt 3 gyermekkel	215 893	77 930	35 982	12 988	2,68	4,05
3 felnőtt 4 gyermekkel	237 216	89 296	33 888	12 757	2,57	4,45
Nyugdíjas korúak háztartásai						
1 személy	47 976	12 886	47 976	12 886	3,60	0,90
2 személy	82 626	25 772	41 313	12 886	3,10	1,55
3 személy	117 275	38 658	39 092	12 886	2,93	2,20

Az 1–2 személyes háztartások egy főre jutó értékei az átlagosnál nagyobbak, míg a többszemélyesekre kisebb értékek jellemzőek. Ez abból következik, hogy az utóbbiak esetében a rugalmatlan kiadások több személyre oszlanak el, illetve, hogy a kisgyermekes fogyasztása a felnőttekénél – globális összegét tekintve – kevesebb.

Az egyes háztartástípusokban a létminimumérték az élelmiszer-normatíva 2,6–3,6-szerese. A legmagasabb értékek az egyszemélyes háztartásokra, a legalacsonyabbak az 5 fő felettiekre jellemzőek.

A létminimumértékek idősora

Háztartástípusok	Ft/hó							
	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Egy háztartásra számítva								
Aktív korúak háztartásai								
1 felnőtt	–	7 053	16 435	34 475	39 261	43 108	50 015	53 307
1 felnőtt 1 gyermekkel	5 580	10 977	27 118	56 884	64 781	71 128	82 525	87 957
1 felnőtt 2 gyermekkel	–	14 849	35 335	74 121	84 411	92 682	107 532	114 610
2 aktív korú felnőtt	5 880	12 509	28 761	60 331	68 707	75 439	87 526	93 287
2 felnőtt 1 gyermekkel	8 190	16 618	39 444	82 740	94 226	103 459	120 036	127 937
2 felnőtt 2 gyermekkel	9 560	20 296	47 662	99 978	113 857	125 013	145 044	154 590
2 felnőtt 3 gyermekkel	10 300	23 048	54 236	113 768	129 561	142 256	165 050	175 913
2 felnőtt 4 gyermekkel	–	25 535	60 810	127 558	145 266	159 500	185 056	197 236
3 aktív korú felnőtt	–	18 151	41 088	86 188	98 153	107 770	125 038	133 268
3 felnőtt 1 gyermekkel	–	22 065	51 770	108 596	123 672	135 790	157 547	167 917
3 felnőtt 2 gyermekkel	–	25 443	59 988	125 834	143 303	157 344	182 555	194 571
3 felnőtt 3 gyermekkel	–	27 929	66 562	139 624	159 007	174 587	202 561	215 893
3 felnőtt 4 gyermekkel	–	30 416	73 136	153 414	174 711	191 831	222 567	237 216
Nyugdíjas korúak háztartásai								
Egytagú	2 650	4 998	14 792	31 028	35 335	38 797	45 014	47 976
Kéttagú	4 420	8 766	25 474	53 436	60 855	66 817	77 523	82 626
Háromtagú	–	12 790	36 157	75 845	86 374	94 838	110 033	117 275
Egy főre számítva								
Aktív korúak háztartásai								
1 felnőtt	–	7 053	16 435	34 475	39 261	43 108	50 015	53 307
1 felnőtt 1 gyermekkel	2 790	5 489	13 559	28 442	32 390	35 564	41 262	43 978
1 felnőtt 2 gyermekkel	–	4 950	11 778	24 707	28 137	30 894	35 844	38 203
2 aktív korú felnőtt	2 940	6 255	14 381	30 166	34 353	37 720	43 763	46 644
2 felnőtt 1 gyermekkel	2 730	5 539	13 148	27 580	31 409	34 486	40 012	42 646
2 felnőtt 2 gyermekkel	2 390	5 074	11 915	24 994	28 464	31 253	36 261	38 648
2 felnőtt 3 gyermekkel	2 060	4 610	10 847	22 754	25 912	28 451	33 010	35 183
2 felnőtt 4 gyermekkel	–	4 256	10 135	21 260	24 211	26 583	30 843	32 873
3 aktív korú felnőtt	–	6 050	13 696	28 729	32 718	35 923	41 679	44 423
3 felnőtt 1 gyermekkel	–	5 516	12 943	27 149	30 918	33 948	39 387	41 979
3 felnőtt 2 gyermekkel	–	5 089	11 998	25 167	28 661	31 469	36 511	38 914
3 felnőtt 3 gyermekkel	–	4 655	11 094	23 271	26 501	29 098	33 760	35 982
3 felnőtt 4 gyermekkel	–	4 345	10 448	21 916	24 959	27 404	31 795	33 888
Nyugdíjas korúak háztartásai								
Egytagú	2 650	4 998	14 792	31 028	35 335	38 797	45 014	47 976
Kéttagú	2 210	4 383	12 737	26 718	30 427	33 409	38 762	41 313
Háromtagú	–	4 264	12 052	25 282	28 791	31 613	36 678	39 092

A létminimum-számítás lépései a 2004. évi adatokon bemutatva

1. Az élelmiszer-fogyasztás normatív értékének számítási módszere

Az élelmiszer-fogyasztás normatív értékének kiszámításakor azokat az élelmiszer-mennyiségeket vesszük figyelembe, amelyeket a KSH felkérésére az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet* adott meg. Ezeket az élelmiszer-mennyiségeket tartalmazza a létminimum-számítás élelmiszerkosara, mintegy 100 termék formájában részletezve.

A létminimum élelmiszerkosara közepes fizikai igénybevétel esetén fedezi a vonatkozó egészségügyi és táplálkozástudományi követelménynek megfelelő teljes tápanyag-, vitamin- és ásványianyag-szükségletet. Aktív korú személynél a normatív élelmiszer-mennyiség többek között napi 81 g fehérjét (ezen belül 32 g állati fehérjét), 83 g zsírt, 356 g szénhidrátot, 800 mg kalciumot, 3500 mg káliumot, 13 mg vasat, 60 mg C-vitamint tartalmaz.

Az élelmiszer-fogyasztás normatív értékét az élelmiszerkosárban foglalt mennyiségeknek a konkrét időszakra jellemző áraikon összegezett értéke adja. 2004-ben a kosár pénzben kifejezett értéke havi 14 610 Ft, azaz ennyi volt egy aktív korú felnőtt élelmiszer-normatívája.

A létminimum-számítás aktív korú felnőttre vonatkozó normatív élelmiszerkosara, 2004

Az élelmiszerek főbb csoportjai	Mennyiség/hó (kg)	Érték, Ft/hó
Hús, hal és készítményeik	3,4	2 757
Tojás (161 db/év)	13	285
Tej (2,8 és 1,5%-os)	7,7	1 217
Sajt, egyéb tejtermékek	2,9	1 762
Zsiradékok	1,4	574
Cereáliák	9,1	2 030
Cukor, kakaó, méz	1,2	356
Burgonya	4,0	403
Friss és tartósított zöldség	10,2	2 536
Friss és tartósított gyümölcs	6,5	1 415
Szárashüvelyes	0,5	167
Fűszerek stb.	–	675
Kávé, tea, üdítők	–	431
<i>Mindösszesen</i>	–	14 610

*A jelenlegi számítás alapja az OÉTI 2003. évi ajánlása.

Az aktív korú felnőtt étel- és ital-normatívájának értékéhez képest a 0–14 éves korúaké 77,8%, az időskorúaké (a 60 éves és idősebb személyeké) 88,2%. E kulcsok szintén az OÉTI-től származnak, és figyelembe veszik a különböző életkorú személyek eltérő tápanyagszükségletét. Ily módon az aktív korú felnőttek 2004-re vonatkozó 14 610 Ft-os havi étel- és ital-normatívájával egyidejűleg a 0–14 éves korúaké 11 367 Ft, az időskorúaké 12 886 Ft volt.

Ezen értékek alapján határoztuk meg – a háztartásban élő személyek normatíváit összegezve – a különböző létszám-összetételű háztartások étel- és ital-normatívájának értékét. Így például a két aktív korú felnőttből és két (0–14 éves) gyermekből álló háztartás étel- és ital-normatívája 2004-ben ($2 \times 14610 + 2 \times 11367 =$) 51 954 Ft/hó volt.

2. Az étel- és ital-normatív értékben fogyasztó háztartások körének meghatározása

A normatívának megfelelő étel- és ital-fogyasztóknak azokat a háztartásokat tekintjük, amelyek étel- és ital-fogyasztásának globális forintösszege az adott háztartásra jellemző normatíva körüli ± 15 – 20% -os sávba esik. Feltétel továbbá az is, hogy a háztartás jövedelme ne legyen a létminimum-számítás szempontjából irreálisan nagy vagy kicsi, és ne legyen a vonatkozási időszakban beruházási jellegű kiadása. Ezért figyelmen kívül hagyjuk

- a népesség legalacsonyabb jövedelmű 5 százalékának háztartásait,
- a népesség legmagasabb jövedelmű harmadának háztartásait,
- jövedelmüktől függetlenül azokat a háztartásokat, amelyek a felmérés tárgyidőszakában gépkocsit vettek vagy lakásberuházást végeztek.

2004-ben a háztartási költségvetési felvételben részt vevők közül 1768 háztartás felelt meg a fenti kritériumnak, ők képezték a létminimum meghatározásának háztartásállományát.

A háztartások, amelyek adatai ezeket az átlagos létminimumértékeket adják, a társadalom e szinten élő háztartásainak összességét képviselik. Közülük 1196 aktív, 518 nyugdíjas és 54 egyéb inaktív háztartás, más metszetben szemlélve 320 egyedülálló, 661 több személyes, gyermek nélküli háztartás, 399 egy, 296 két, és 92 három vagy annál több gyermekes háztartás volt. Közös bennük az étel- és ital-fogyasztási kiadásnak a rájuk vonatkozó normatív értékösszeghez hasonló nagysága, de annak struktúrája háztartásonként változhat.

3. A létminimum értékösszege

Az étel- és ital-normatívától a létminimumértékig eljutni elvileg úgy lehetséges, ha a létminimumkosár az étel- és italelemek kívüli szükségletek normatív értékeit is tételesen tartalmazza. Ennek konszenzuson alapuló meghatározása – a szükségletek széles köre miatt – gyakorlatilag megoldhatatlan. A létminimum értékét ezért úgy definiáljuk, hogy az a normatívához hasonló forintértékben

élelmiszereket fogyasztó háztartások összes személyes fogyasztási kiadásainak havi átlagos értéke.³

A létminimumérték meghatározásához 2004-ben alapul vett 1768 háztartás 692 ezer háztartást, ezekben 1 millió 858 ezer személyt, illetve havi 78 milliárd 600 millió forint fogyasztási kiadást reprezentált. A kiadásoknak a háztartások, illetve a személyek számával történő osztásával meghatározható a létminimum átlagos értéke. 2004-ben ennek megfelelően a létminimum havi átlagos nagysága 113 518 Ft/háztartás volt.

4. A létminimumérték háztartástípusok szerinti megadása

A létminimumértékek gyakorlati felhasználásának előfeltétele, hogy különböző nagyságú, típusú háztartásokra differenciáltak legyenek. A differenciálás a nemzetközi statisztikai gyakorlatnak megfelelően fogyasztási egység-kulcsok (ún. ekvivalenciaskála) segítségével történik.

A KSH létminimum-számításánál használt fogyasztási egység-kulcsszámok (ekvivalenciaskála)⁴

Aktív korúak háztartásai esetében*		Nyugdíjas korúak háztartásai esetében**	
Első felnőtt családtag	1,00	Első felnőtt családtag	0,90
Többi felnőtt családtag	0,75	További személyek	0,65
Első (0–14 éves) gyermek	0,65		
Második (0–14 éves) gyermek	0,50		
Harmadik és minden további (0–14 éves) gyermek	0,40		

* 60 év alattiak háztartásai.

** 60 éves és idősebbek háztartásai.

A fenti kulcsszámokat alkalmazva így az egy aktív korú személyből álló háztartás 1,00, az egy aktív korú személyből és egy gyermektől álló 1,65, a két aktív korú személyből és két gyermektől álló négyszemélyes háztartás 2,90 fogyasztási egységnek felel meg.

Az 1768 háztartásból álló sokaság 1 millió 474 ezer fogyasztási egységet képviselt. Ennek és a háztartások havi 78 milliárd 600 millió forintos kiadási összegének hányadosként adódott *egy fogyasztási egységre* számított létminimum az általuk képviselt havi 53 307 Ft-os értéke.

A háztartás-típusonkénti létminimumérték a fogyasztási egységek száma és az egy fogyasztási egységre számított átlagos érték szorzataként áll elő.

³ A számításokat – hasonlóan az előző évekhez – a háztartási költségvetési felvétel évközi feldolgozása alapján végeztük, mivel az éves feldolgozás későbbi időpontban fejeződik be. A 2003-ra elvégzett éves alapú kontrollszámítás azonban nem mutatott érdemi eltérést az évközi adatokon alapulótól.

⁴ A létminimum-számításhoz jelenleg használt ekvivalenciaskála a számítási módszer véglegesítését megelőző széles körű társadalmi vita során került elfogadásra.

A kiadványban szereplő fontosabb fogalmak

A kiadványban használt legfontosabb fogalmak – főleg a háztartási szint sajátosságaiból következően – esetenként eltérnek a nemzetgazdasági számlarendszerben használtakkal.

Jövedelem, nettó jövedelem = a háztartások összes személyes nettó jövedelme. A nemzetgazdasági számlarendszerben alkalmazott, a természetbeni társadalmi jövedelmeket (az oktatás, egészségügy stb. nemzetgazdasági ráfordításait) is felölelő jövedelemkategória a háztartási költségvetési felvételben nem szerepel, mivel e jövedelmek értékét a háztartások nem ismerik. Ugyancsak nem szerepelnek benne az úgynevezett imputált tételek (saját lakások amortizációja, házilagos építkezés értéke) és a jóváírt, de fel nem vett kamatok.

Egy megjelölt jövedelemérték környezetében élő háztartások = azon háztartások összessége, amelyeknek az egy főre (vagy ha külön meg van jelölve, akkor egy fogyasztási egységre) jutó jövedelme a megjelölt érték körüli sávban helyezkedik el. A sávot olyan szélesen határozzuk meg, hogy kellő számú háztartást öleljen fel, de ne legyen akkora, hogy összemossa a háztartások életkörülményeiben meglévő különbségeket. A sávok szokásos szélessége a jövedelemhatárokhoz képest $\pm 5\text{--}10\%$. Az e háztartásokat jellemző, átlagos jövedelem többnyire 1%-on belüli pontossággal közelíti a megjelölt értéket. (Kivétel lehet a legmagasabb jövedelműek csoportja, ahol a háztartások csekély száma miatt ilyen szoros egyezés nem biztosítható.)

Élelmezés (élelmezési kiadás) = a vásárolt és saját termelésből felhasznált élelmiszerek, beleértve a kávé, teát, üdítőitalokat, továbbá a háztartáson kívüli étkezések értéke.

Folyó fogyasztási kiadás = a vásárolt és saját termelésből származó fogyasztás, kivéve a tartós fogyasztási cikkek (járművek és más, nagy értékű tartós javak) vásárlásait. (Ez a fogalom a negyedéves feldolgozás körülményeihez alkalmazott sajátos kategória.)

Létminimum = egy olyan forintösszeg, amely biztosítja a folyamatos életvitellel kapcsolatos igen szerény, konvencionálisan alapvetőnek minősülő szükségletek kielégítését.

Fogyasztási egység, fogyasztásiegység-kulcsszámok (ekvivalenciaskála) = a különböző létszámú és összetételű háztartások jövedelmi és fogyasztási adatai reális összehasonlíthatóságát szolgáló statisztikai formula. Használatát indokolja, hogy ezt nem biztosítják sem az egy háztartásra jutó adatok – mert nincsenek tekintettel a háztartások eltérő nagyságára és különböző összetételére – sem pedig az egy főre jutó adatok.